

SENTÈNCIA DE 14 D'ABRIL DE 2005

Contracte d'assegurança: interpretació favorable a la seva validesa.- Contractes d'adhesió: concepte

Reunida la Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra, sota la presidència del M I. Sr. Jean Louis VUILLEMIN, i els magistrats M.I. Sr. Antoni BRUGUERA MANTÉ i M.I. Sr. Joan Manel ABRIL CAMPOY, ha adoptat la resolució següent:

ANTECEDENTS DE FET

I.- La representació processal de la Comunitat de Propietaris de l'Edifici B.R. van interposar, en data 27-11-1997, demanda de reclamació de quantitat envers les asseguradores L.,S.A. i M.,S.A., en virtut de la qual sol·licitava la nul·litat de les pòlisses, per tractar-se de contractes d'adhesió; subsidiàriament, que es condemnés a les demandades al pagament de la indemnització de danys i perjudicis, derivada de la nul·litat o bé de l'aplicació de la pòlissa, amb més els interessos legals des de la data de la contesta i la imposició de les costes judicials.

La representació processal de les asseguradores defenents va formular, en data 18-12-1997, excepcions dilatòries de prejudicialitat penal, manca de litisconsorci passiu necessari i defecte en la formulació de la demanda.

II.- En data 30 de juliol de 1999 es va dictar Aute pel qual es desestimaven les excepcions proposades i s'imposaven a les defenents, com a promotores de l'incident, les costes processals derivades del mateix.

III.- La representació processal de les defenents va oposar-se a la demanda, per escrit de contesta de data 24-2-2000, i va formular, amb caire peremptori, les excepcions de manca de litisconsorci passiu necessari i defecte en el mode de proposar la demanda; subsidiàriament i en relació al fons de l'afer va demanar la desestimació de la demanda i la imposició a la part agent de les costes processals.

IV.- L'Honorable Tribunal de Batlles va dictar sentència, de data 4-10-2004, i va establir el que segueix:

"DECIDEIX: Que ha de desestimar i desestima les excepcions peremptòries de manca de litisconsorci passiu necessari i de defecte en el mode de proposar la demanda oposades com a qüestió prèvia per les co-defenents, i ha de desestimar i desestima la demanda interposada per la COMUNITAT DE PROPIETARIS DE L'EDIFICI B.R. contra i solidàriament les societats L.,S.A. COMPAÑÍA DE SEGUROS Y REASEGUROS i M.,S.A., ASSEGURANCES, absolent aquestes darreres de les pretensions de la demandant, imposant a aquesta darrera les costes processals causades, inclosos honoraris d'advocat i procurador de les demandades, a acreditar en període d'execució de sentència".

V.- La part agent ha formulat recurs d'apel·lació contra la sentència d'instància i, en data 10-1-2005, va presentar llur escrit de conclusions, on pels arguments continguts en el mateix, demanava la revocació de la sentència d'instància. Per el contrari, les defenents van formular llur escrit de conclusions en data 14-2-2005, segons el qual, i en consonància amb els raonaments del mateix, demanaven la confirmació de la sentència i la imposició a la part recurrent de les costes processals.

Ha actuat com a magistrat ponent el M.I. Sr. Joan Manel ABRIL CAMPOY.

FONAMENTS DE DRET

I.- La part recurrent fonamenta el seu recurs en els següents greuges o motius. En primer terme, manifesta que el contracte d'assegurança esdevé un contracte d'adhesió, que el redactat del mateix és obscur i complex i que qualsevol restricció o limitació de les garanties cal que estigui ressaltada en majúscules i acceptades expressament pel subscriptor de la pòlissa. Així, assenyala que els riscos extraordinaris no estan destacats en majúscules, no es van signar les condicions particulars i tampoc es va atorgar el consentiment per l'exclusió de cobertura. En segon terme, i articulat de forma subsidiària, la part recurrent estima que si el contracte és vàlid tampoc es pot compartir que ens trobem front a un sinistre extraordinari. I, en tercer terme, i de forma més subsidiària, afegeix que si es considerés que el sinistre és extraordinari, l'exclusió no es pot aplicar a la part agent, tota vegada que la mateixa no ha estat acceptada per ella. Així, no es pot aplicar l'exclusió de l'annex primer de les condicions particulars i, pel que fa a l'apartat 1.5 de les condicions generals, reitera que no foren mai acceptades aquestes exclusions, protesta per la qualificació de mala fe processal.

Respecte del primer dels greuges plantejats, consistent en entendre que la pòlissa d'assegurances esdevé nul·la per tractar-se d'un contracte d'adhesió i atès que el seu redactat és complex i obscur, s'ha d'indicar el següent. En primer terme, no hi ha dubte que el contracte d'assegurança constitueix un contracte d'adhesió, entès com aquell contracte on la part dominant determina prèviament el contingut del mateix i on la part acceptant es veu abocada a acceptar el contingut contractual. A més, el contingut dels contractes d'adhesió ve determinat per la inclusió d'un condicionat general, redactat de forma prèvia per la part dominant, i que incorpora en tots els seus contractes. Nogensmenys el que s'acaba d'asseverar, el fet que es tracti d'un contracte d'adhesió, propi de determinats sectors negocials (assegurances, banca, subministres, etc...) no significa per aquest sol fet que es pugui predicar la seva nul·litat o anul·labilitat. En efecte, les normatives sobre consumidors dels ordenaments jurídics de l'entorn, així com la normativa europea (Directiva 93/13/CEE del Consell, de 5-4-1993) i la Llei de protecció del consumidor de 31 de juliol de 1985 (cfr. art. 21) s'orienten a la protecció de la part més feble econòmicament i en aquest sentit, cal analitzar dues qüestions. La primera, si, com pretén el recurrent, el contracte esdevé fosc, obscur i conté clàusules abusives i, en segon terme, si existeix o no consentiment per part de l'agent a aquestes condicions generals i particulars.

II.- Quant a la primera qüestió, les exigències requerides a les condicions generals i que de no concórrer poden determinar la seva nul·litat (de la concreta clàusula, no de la totalitat del contracte -principi de conservació del negoci) és que les mateixes han de ser clares, concretes i senzilles i, per el contrari, aquelles clàusules que siguin fosques, ambigües o il·legibles no podran ésser admeses, a la vegada que s'ha d'informar de l'existència de les condicions generals i s'ha de poder accedir al contingut de les mateixes.

Si s'analitzen aquestes consideracions, es pot establir que la part agent ha estat informada de l'existència de condicions generals, particulars i especials, com ho prova el fet que sigui la pròpia part actora la que aportí l'esmentat clausulat al procés, el que determina que ha tingut les possibilitats d'accedir a les mateixes i conèixer el seu contingut. Així mateix, s'ha d'afirmar que no es poden acollir les al·legacions del recurrent que les clàusules en les que es fonamenten les defenents per refusar el sinistres es puguin entendre com a clàusules fosques, ambigües o opaques. En efecte, la part

defenent, fonamenta la seva absència de responsabilitat en la no aplicació de l'apartat C-13 del clausulat general (C-13 RIESGOS EXTRAORDINARIOS. L., S.A. COMPAÑÍA DE SEGUROS Y REASEGUROS opta, fundándose en el vigente ordenamiento jurídico de la C.E.E., por cubrir estos riesgos por el CONSORCIO DE COMPENSACIÓN DE SEGUROS y, por tanto, los siniestros de carácter extraordinario serán indemnizados por dicho Consorcio de conformidad con la normativa que les es propia, la cual viene integrada por lo establecido en el Art. 4º, que constituye el Estatuto del Consorcio, de la Ley 21/1990, de 19 de diciembre, para adaptar el Derecho español a la Directiva 88/357/CEE, sobre libertad de servicios en seguros distintos al de vida, y de actualización de la legislación de seguros privados, y disposiciones concordantes, modificativas o complementarias) i en les exclusions generals núm. 5 del condicionat general (LOS DAÑOS QUE SE PRODUZCAN CON OCASIÓN O A CONSECUENCIA DE ASENTAMIENTOS, HUNDIMIENTOS, DESPRENDIMIENTOS O CORRIMIENTOS DE TIERRA, AUNQUE SU CAUSA PROXIMA O REMOTA SEA UNO DE LOS RIESGOS CUBIERTOS POR ESTA EXTENSIÓN DE GARANTÍA). I de la lectura d'ambdues clàusules no es pot convenir amb el recurrent que les mateixes puguin ésser titllades de fosques, ambigües o opaques, atès que en una d'elles es fa referència a la cobertura dels riscos extraordinaris pel Consorci, el que s'exclou en el territori de les Valls i, en l'altra, s'exclou de la cobertura els danys derivats de despreniments, enfonsaments o corriments de terra.

Per últim, resta per examinar si les esmentades clàusules poden ésser enteses com abusives i, per consegüent, nul·les. Al respecte, s'ha de manifestar que les clàusules abusives són aquelles que s'enfronten al principi de bona fe i generen un desequilibri important dels drets i obligacions del contracte d'assegurança. I, traslladades aquestes reflexions al supòsit que s'examina, no es pot entendre que esdevingui abusiu el fet de no aplicar la cobertura dels riscos extraordinaris pel Consorcio de Compensación de Seguros, atès que aquest organisme no existeix a Andorra, ni tampoc pot reputar-se abusiva la clàusula d'exclusió dels danys derivats de la caiguda, enfonsament o corriment de terra si es compara amb la cobertura de l'assegurança, detallada en l'article 1 sobre l'extensió de l'assegurança, de forma que no es pot estimar l'existència d'un desequilibri rellevant entre les posicions de les parts, el que a més ho referma que la caiguda del bloc de pedra que va causar els danys no es pot entendre com un fenomen habitual a la zona, com ho certifica l'Honorable Comú d'Andorra la Vella, a qui no consta el despreniment de roques de certa rellevància amb anterioritat al present sinistre (foli 475) i com ho

reconeix la pròpia Administradora de la Comunitat, i alhora propietari, quan afirma (foli 1431) que mai ha vist caure altres roques abans de gener de 1997.

III.- Per consegüent, del que s'ha exposat i raonat fins ara es desprèn la validesa de la pòlissa d'assegurança i resta per analitzar l'argument del recurrent, segons el qual la part agent no va prestar el seu consentiment a la pòlissa, les clàusules limitatives de les condicions particulars no li són oposables ni tampoc les exclusions generals.

Al respecte, convé indicar que no és cert que la sentència d'instància hagi negligit l'al·legat referent a la manca de signatura, sinó que entén en el Considerant IV que el contracte era vàlid i desplegava els seus efectes entre les parts. I aquesta Sala ha de manifestar-se en el mateix sentit. Així, en primer terme, la part agent ha aportat a la litis un exemplar de la pòlissa i del condicionat general, especial i particular. En segon terme, de la prova documental que es troba a les actuacions i de la pròpia confessió en judici de l'administradora de la Comunitat (foli 1431) s'acredita que la Comunitat de propietaris havia percebut indemnitzacions per sinistres anteriors al de les actuacions, a la vegada que expressament assevera que esdevé la Comunitat de propietaris la prenedora (posició 6) de l'assegurança amb L., S.A. I, en tercer terme, ja s'ha raonat abans com el condicionat general es trobava en poder de la Comunitat, el que pressuposa l'accés al mateix i el seu fàcil coneixement.

Aleshores, d'aquests fets s'extreu que la Comunitat de Propietaris de l'edifici B.R. va subscriure l'esmentada pòlissa, el que, d'acord amb els raonaments explicitats en els anteriors fonaments de dret, comporta que s'hagi de declarar la validesa i eficàcia del referit contracte d'assegurança entre les parts litigants.

IV.- Però encara resta per analitzar una qüestió més. La part agent raona la inoposabilitat de l'exclusió dels riscos extraordinaris, al tractar-se d'una condició particular que no ha estat expressament acceptada, i també que el condicionat general tampoc ha estat consentit per la Comunitat.

Si bé a la sentència d'instància es raona sobre si el sinistre que va provocar el present litigi és o no és un sinistre que pugui ser considerat com a extraordinari, en consonància amb el condicionat especial, aquesta Sala considera innecessari examinar si el sinistre que ha

originat el present plet esdevé un sinistre ordinari o extraordinari, atès que es troba exclòs de la cobertura de l'assegurança.

En efecte, en el condicionat general, a l'abast de la part agent, que ha admès ésser la prenedora de l'assegurança i ha sol·licitat indemnitzacions d'anteriors sinistres d'acord, precisament amb aquest condicionat, es conté a les pàgines 22 i 23 del mateix, ressaltades en majúscula i negreta unes exclusions a l'extensió de les garanties i en el punt cinquè, també en negreta i majúscules es deixen fora de la cobertura de la pòlissa els danys que es deriven de despreniments de terra, enfonsaments o corriments. Per consegüent, al trobar-se aquesta exclusió en el clausulat general, degudament ressenyada, i a l'abast de la part agent, i tota vegada que no existeix discussió sobre el fet que el sinistre que va tenir lloc el dia 21-1-1997 va consistir en un despreniment de roques, s'ha d'entendre que el referit dany no és objecte de cobertura per la pòlissa perfeccionada entre les parts, sense que es pugui considerar l'esmentada exclusió com una condició abusiva.

En definitiva, per les anteriors consideracions s'escau refusar el recurs interposat contra la sentència i confirmar la part decisòria de la mateixa.

V.- El rebuig del recurs interposat justifica la imposició de les costes processals d'aquesta alçada (arg. Codi 7,51,5). Quant a les costes processals d'instància, aquestes s'han d'imposar en mèrits del principi del venciment objectiu (Codi 7,51,5), sense que aquesta Sala comparteixi amb el jutjador d'instància la qualificació de mala fe processal de la part agent, al no haver aportat una de les pàgines de la pòlissa d'assegurança; qualificació de temeritat i mala fe processal que ha de ser refusada, però sense que comporti conseqüències revocatòries en relació a la imposició de les costes d'instància.

Vistos la legislació vigent i els Usos i Costums aplicables al present cas,

La Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra,

DECIDEIX

DESESTIMAR el recurs interposat per la representació processal de la COMUNITAT DE PROPIETARIS DE L'EDIFICI B.R. contra la sentència, de data 4-10-2004, i

confirmar la part decisòria de la mateixa. S'escau imposar a la part recurrent les costes processals d'aquesta instància.

Així per aquesta nostra resolució, de la qual en serà tramés testimoni a l'Hble. President de la Batllia, per al seu coneixement i als efectes escaients, definitivament jutjant, ho pronunciem, manem i signem.-